

Tėvų vaidmuo patyčių prevencijoje

Tėvai turi tikrai sudėtingą užduotį – paruošti vaiką socialiniam gyvenimui už šeimos ribų. Vienas svarbiausių dalykų, ką gali padaryti tėvai – tai padėti vaikams įgauti tokius įgūdžius, kurie padėtų vaikams elgtis ir spręsti iškilusius sunkumus savarankiškai. Todėl labai svarbu, kad prieš eidamas į mokyklą vaikas būtų mokomas išreikšti savo jausmus, kontroliuoti elgesį.

Suaugę, besirūpinantys vaiku, gali padėti vaikams mokytis neagresyvaus elgesio:

1. parodydami gerų tarpusavio santykių pavyzdį;
2. patys demonstruodami tinkamus agresijos kontrolės būdus;
3. mokydami vaiką, kad kitą žmogų žeidžianti ar žalojanti agresija yra nepriimtina;
4. įvardindami, kokios yra agresijos pasekmės;
5. padėdami vaikui suprasti kitų jausmus;
6. mokinami rūpintis kitais.

BEPATYČIU

KAUNO LOPŠELIS - DARŽELIS „DVARELIS“

KAIP IŠVENGTI PATYČIŲ?

Parengė: soc.pedagogė Vaida Paurienė
Dir.pavadootoja ugdymui A.Adomaitytė
Amerikos lietuvių g.9, Kaunas
J.Kumpio g.1 Kaunas
Tel.: (8 37) 54
El.paštas vd.dvarelis@gmail.com

KAUNAS
2024

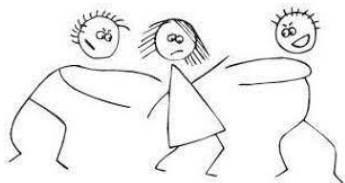
SMURTO PRIEŠ VAIKĄ SAMPRATA

Patyčios – tai tyčinis, pasikartojantis, agresyvus vaikų ir paauglių elgesys, nukreiptas į silpnesnį vaiką, siekiantis sukelti jam skausmą - fizinį arba emocinį. Patyčios – tai:

- prasivardžiavimas
- erzinimas
- grasinimas
- mušimas
- spardymas
- stumdymas
- apkalbinėjimas
- ignoravimas
- daiktų gadinimas
- daiktų ar pinigų atiminėjimas

Smurtas – tai žmogaus fizinės, emocinės kančios, sužalojimas panaudojant jėgą.

Smurtas plačiaja prasme reiškia fizinę, psichologinę, seksualinę žmogaus prievartą, nepriežiūrą. **Smurtas** artimoje aplinkoje apibūdinamas kaip veikimu arba neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis arba kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, turtinę ir (arba) neturtinę žalą (Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nr. XI – 1425 pakeitimo įstatymas, 2021). Smurtas, kaip teigia mokslininkai (Kairienė, Ščerbakova, 2008) – tai sąmoningas veiksmas, kuriuo, naudojant savo galią, siekiama pakenkti, įskaudinti arba sužaloti kitą žmogų.

Jei jūsų vaikas patiria patyčias: ko NEDARYTI:

elgtis skubotai, pavyzdžiui, pulti susitikti ir pasikalbėti su besityčiojančio vaiko tėvais. Gali būti, kad būtent tokio elgesio vaikas ir bijo. Jis gali baimintis, kad dėl to patyčios tik dar labiau sustiprės. Sakyti: „Nebūk skystablauzdis, juk tavo tik erzina!“, „Visa tai praeis“. Vaikas pats vienas sunkiai gali susitvarkyti su patyčiomis. Jei vaikas pasakoja apie tai, kas vyksta, vadinasi, prašo pagalbos.

Kaltinti vaiką dėl patiriamų patyčių: „Pats esi kaltas dėl to“. Vaikai nėra kalti dėl to, kad iš jų tyčiojasi.

Siūlyti „duoti atgal“. Kai kurie vaikai su patyčiomis bando tvarkytis mušdamiesi ir kitais agresyviais veiksmais. Tačiau agresyviai gindamiesi jie kitų gali būti įvertinti kaip skriaudėjai ir būti apkaltinti.

Taip pat nevertėtų palikti vaiką vieną ieškoti išeities.

Ką reikėtų DARYTI:

išklausti, leisti išsipasakoti. Kai vaikas išgyvena sunkius jausmus, labai svarbu jam leisti apie tai kalbėti, leisti pasidalinti savo jausmais.

Ramiai reaguoti į vaiko pasakojimą. Jeigu vaikas mato, kad jo pasakojimas kelia stiprius neigiamus jausmus tėvams (pyktį, liūdesį) jis gali išsigąsti ir galbūt ir daugiau nebenorės graudinti tėvų bei pasakoti apie patyčias.

Pagirti už tai, kad pasipasakojo. Vaikas gali jaustis skundiku, tuomet svarbu jį patikinti, kad pasielgė teisingai. t.y. Vaikas gali pasakyti labai mažai apie patyčių situaciją arba šnekėti apibendrintai: visi tyčiojasi, visada, tuomet reikėtų užduoti konkrečius klausimus ir išsiaiškinti kur, kaip ir kada vyksta patyčios.

Saugumo plano su vaiku sudarymas. Kai žinote daugiau apie patyčių atvejį, galima kartu su vaiku nuspręsti, kaip jis galėtų išvengti patyčių, į ką galėtų kreiptis darželyje, kaip galėtų reaguoti į skriaudėjus. Pokalbiai su auklėtoja, specialistais, administracija. Mokyklos darbuotojai galėtų papasakoti, kaip yra sprendžiamos patyčių situacijos jų įstaigoje.

Ką DARYTI jei jūsų vaikas tyčiojasi iš kito?

Jūs galite nujauti, kad Jūsų vaikas tyčiojasi iš kitų vaikų, jei pastebėjote, kad jis yra linkęs su bendraamžiais elgtis agresyviai, kilusius nesutarimus ar konfliktus spręsti jėga, arba netikėtai išsigyja pinigų, namo parsineša Jums nematytų daiktų, kurių jis pats negalėtų nusipirkti. Sužinoję apie priekabiaujančią savo vaiko elgesį, Jūs galite labai nusivilti savo vaiku ar supykti ant jo. Gali kilti mintis nubausti vaiką. Tačiau geriau susilaikyti ir pamėginti suprasti, kas skatina jį taip elgtis. Kas galėtų skatinti jį tyčiotis iš kitų vaikų? Kartais vaikai pradeda tyčiotis reaguodami į kažkokius įvykius. Galbūt buvo kokių nors svarbių pasikeitimų ar įvykių šeimoje ar mokykloje? Galbūt vaikas turi kažkokių sunkumų mokykloje, su kuriais jis pats nesusitvarko? Galbūt iš Jūsų vaiko taip pat kas nors tyčiojosi?

Pirmiausiai pamėginkite ramiai pasikalbėti su savo vaiku apie tai, kas vyksta.

Paskatinkite jį kalbėti ir papasakoti, kas skatina jį taip elgtis. Galbūt Jūsų vaikui reikalinga Jūsų pagalba?

Jei nepavyksta su vaiku pasikalbėti iš pirmo karto, turėkite kantrybės.

Parodykite vaikui, kad jums rūpi, kas vyksta ir esate suinteresuoti dėl jo.

Siekiant sumažinti vaiko agresyvumą, gali prireikti ir kitų žmonių pagalbos: kitų šeimos narių, mokyklos psichologo, auklėtojo ar mokytojo.

Nesitikėkite staigių vaiko elgesio pokyčių. Gali reikėti daug pastangų ir laiko, kad patyčios sumažėtų.

